

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงาน  
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
มัธยมศึกษาเขตพะเยา

THE RELATIONSHIP BETWEEN CREATIVE LEADERSHIP TO ACADEMIC  
ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER  
CHACHOENGSAO SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วิชิตพล มาชม<sup>1\*</sup>, วิภาวรรณ สุขสถิตย์<sup>1</sup> และนิวัตต์ น้อยมณี<sup>1</sup>  
Wichitphon Machom<sup>1\*</sup>, Wipawan Suksathid<sup>1</sup> and Niwat Noymanee<sup>1</sup>

Received : 28-07-2025

Revised : 01-11-2025

Accepted : 19-11-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่และมอร์แกน จำนวน 298 คน จากนั้นโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.97 และเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ด้านจินตนาการ และด้านความยืดหยุ่นเป็นอันดับสุดท้าย 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ

<sup>1</sup> หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

<sup>1</sup> Master of Education Program in Educational Administration, Bangkok Suvarnabhumi University

\* Corresponding Author's E-mail: Wichitphon3053@gmail.com

ด้านการจัดการเรียนในสถานศึกษา และด้านนิเทศการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ( $r = .891$ )

**คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ / การบริหารงานวิชาการ / มัธยมศึกษาพะเยา

#### ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the level of creative leadership of school administrators under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, 2) study the level of academic administration of school administrators under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office, and 3) investigate the relationship between creative leadership and academic administration of school administrators under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of 298 teachers from schools under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office in the academic year 2024. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, and samples were selected through multi-stage sampling. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.97 for creative leadership and 0.90 for academic administration. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research were as follows: 1) The overall and individual aspects of creative leadership of school administrators under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office were at a high level. When examined by aspect, the highest mean score was found in teamwork, followed by imagination, and flexibility, respectively. 2) The overall level of academic administration of school administrators under Chachoengsao Secondary Educational Service Area Office was at a high level. When examined by aspect, the highest mean score was found in the development and use of educational technology and media, followed by instructional management in schools, and educational supervision, respectively. 3) Creative leadership had a statistically significant positive relationship with academic administration of school administrators at the .05 level, with a high correlation ( $r = .891$ ).

**Keywords:** Creative leadership / Academic Administration /  
Chachoengsao Secondary School

## บทนำ

โลกยุคใหม่ที่มีการสื่อสารไร้พรมแดน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและสะดวกสบายยิ่งขึ้นด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและความรู้ต่าง ๆ อย่างไม่รู้จบ การพัฒนาอย่างรวดเร็วนี้ก่อให้เกิดผลกระทบหลายด้าน เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ การแพร่ระบาดของโรค รวมถึงความเหลื่อมล้ำทางสังคม ธงชัย สมบูรณ์ (2567) ได้เสนอแนะว่า ระบบการศึกษาไทยในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น โดยผู้สอนควรออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ควบคู่กับการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทันต่อความเคลื่อนไหวของโลก

การปรับตัวของระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางพัฒนา และสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (ธีระ ฤทธิเจริญ และวาสนา ศรีไพโรจน์, 2554 อ้างถึงใน เตือนใจ สุนกุล, 2562) ผู้นำที่มีคุณลักษณะเชิงสร้างสรรค์ต้องมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกรอบเดิม กล้ารับความเสี่ยงอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการวิเคราะห์ ความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง ทักษะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Clerkin & Ruderman (2016) ที่ชี้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะสำคัญที่ไม่สามารถถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีได้ และสามารถพัฒนาได้ผ่านการเข้าถึงความรู้ การบูรณาการแนวคิดหลากหลาย และประสบการณ์ตรง (ชาญชัย ศรีภิญโญ, 2563)

จากงานวิจัยของ Mumford & Todd (2021) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ส่งผลโดยตรงต่อการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนาทีมงานที่มีศักยภาพ และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในสถานการณ์เร่งด่วน เช่น การแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถออกแบบระบบสนับสนุนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลาย การศึกษายุคใหม่จึงควรมุ่งพัฒนาการเรียนรู้แบบองค์รวม ฝึกผู้เรียนให้มีฐานคิดและความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา พัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่น และนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

ในขณะเดียวกันบริบทการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทเชิงรุกในการวางแผนและกำหนดทิศทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน การศึกษา และความต้องการของชุมชน งานวิจัยหลายฉบับชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ในระดับสูงระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ เช่น งานของ จุฑามาศ บุญญาทวีทรัพย์ และชนมณี ศิลาณากิจ (2567) รวมถึงวรุณ สุขสอน (2564) ซึ่งพบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการพัฒนาองค์ประกอบทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ซึ่งรับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่ 11 อำเภอ รวม 29 โรงเรียน มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 59 คน ครูผู้ปฏิบัติการสอน

1,311 คน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567) มีผลการประเมินล่าสุดในปี 2566 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในตัวชี้วัดสำคัญ เช่น การนำผลสอบ RT, NT, O-NET ไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง และแม้คะแนนเฉลี่ย O-NET จะสูงกว่าระดับประเทศ แต่กลับมีแนวโน้มลดลงทุกปี ซึ่งอาจสะท้อนถึงปัญหาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (ภูมิภควัฒน์ ภูมิพงศ์ศร และสุรพล พุฒคำ, 2563) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะมีบทบาทสำคัญในการวางแผน พัฒนา และยกระดับการบริหารงานวิชาการให้ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567 เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำที่ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทโลก และสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567

### กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนด้านละ 10 แหล่ง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย พบว่า แนวคิดที่มีความสอดคล้องกันและมีความถี่ตั้งแต่ระดับ 5 ขึ้นไป สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

#### ตัวแปรต้น

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567

- 1) ด้านจินตนาการ
- 2) ด้านความยืดหยุ่น
- 3) ด้านวิสัยทัศน์
- 4) ด้านการทำงานเป็นทีม

#### ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2567

- 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 3) ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านนิเทศการศึกษา
- 5) ด้านพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,311 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ในปีการศึกษา 2567 ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 298 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้วยการเทียบสัดส่วน ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจินตนาการ 2) ด้านความยืดหยุ่น 3) ด้านวิสัยทัศน์ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านนิเทศการศึกษา 5) ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

### การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจินตนาการ 2) ด้านความยืดหยุ่น 3) ด้านวิสัยทัศน์ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านละจำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านนิเทศการศึกษา 5) ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านละจำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โครงสร้าง หลักวิชา และภาษาที่ใช้และข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่าย และเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ จำนวน 2 ท่าน พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective Congruence) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์และนิยามตัวแปรที่ศึกษาหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นตามเกณฑ์การพิจารณาของ สารธร ทรัพย์รวงทอง (2562) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหารายข้อ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ Cronbach (1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เท่ากับ 0.97 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเท่ากับ 0.90

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูล ตามวัน และเวลาที่ได้นัดหมายไว้กับทางโรงเรียน โดยได้ดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม ถึงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2568 และได้แบบสอบถามคืนกลับมาจำนวน 298 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณแจกแจงความถี่(Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) เพื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 4 ด้าน และ ตอนที่ 3 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 5 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Best (1997) มีรายละเอียดดังนี้ 4.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด, 3.50 - 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก, 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง, 1.50 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย และ 1.00 - 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ( $M$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation :  $SD$ )

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแต่ละข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ Cronbach (1990)

### 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) และใช้หลักการแปลความหมายดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

### ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖

**ตารางที่ 1** ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖

n = 298

| ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์<br>ของผู้บริหารสถานศึกษา | <i>M</i> | <i>SD</i> | ระดับ | อันดับ |
|--------------------------------------------------|----------|-----------|-------|--------|
| 1. ด้านจินตนาการ                                 | 4.41     | 0.53      | มาก   | 2      |
| 2. ด้านความยืดหยุ่น                              | 4.38     | 0.54      | มาก   | 4      |
| 3. ด้านวิสัยทัศน์                                | 4.41     | 0.55      | มาก   | 3      |
| 4. ด้านการทำงานเป็นทีม                           | 4.43     | 0.53      | มาก   | 1      |
| รวมเฉลี่ย                                        | 4.41     | 0.50      | มาก   |        |

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ( $M = 4.41$ ,  $SD = 0.50$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ( $M = 4.43$ ,  $SD = 0.53$ ) รองลงมา คือ ด้านจินตนาการ ( $M = 4.41$ ,  $SD = 0.53$ ) และด้านความยืดหยุ่น ( $M = 4.38$ ,  $SD = 0.54$ ) เป็นอันดับสุดท้าย

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๖

ตารางที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา

n = 298

| การบริหารงานวิชาการ<br>ของผู้บริหารสถานศึกษา | M    | SD   | ระดับ     | อันดับ |
|----------------------------------------------|------|------|-----------|--------|
| 1. ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา                | 4.48 | 0.53 | มาก       | 3      |
| 2. ด้านจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา          | 4.50 | 0.52 | มากที่สุด | 2      |
| 3. ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน | 4.47 | 0.51 | มาก       | 4      |
| 4. ด้านนิเทศการศึกษา                         | 4.45 | 0.52 | มาก       | 5      |
| 5. ด้านพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา  | 4.51 | 0.51 | มากที่สุด | 1      |
| รวมเฉลี่ย                                    | 4.48 | 0.47 | มาก       |        |

จากตารางที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $M = 4.48$ ,  $SD = 0.47$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ( $M = 4.51$ ,  $SD = 0.51$ ) รองลงมา คือ ด้านจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ( $M = 4.50$ ,  $SD = 0.52$ ) และด้านนิเทศการศึกษา ( $M = 4.45$ ,  $SD = .51$ ) เป็นอันดับสุดท้าย

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา

| ตัวแปร                                        | X <sub>1</sub> | X <sub>2</sub> | X <sub>3</sub> | X <sub>4</sub> | (X <sub>tot</sub> ) | (Y <sub>tot</sub> ) |
|-----------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|---------------------|---------------------|
| X <sub>1</sub> (ด้านจินตนาการ)                | 1.000          |                |                |                |                     |                     |
| X <sub>2</sub> (ด้านความยืดหยุ่น)             | .840**         | 1.000          |                |                |                     |                     |
| X <sub>3</sub> (ด้านวิสัยทัศน์)               | .842**         | .889**         | 1.000          |                |                     |                     |
| X <sub>4</sub> (ด้านการทำงานเป็นทีม)          | .784**         | .821**         | .835**         | 1.000          |                     |                     |
| (X <sub>tot</sub> ) (ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์) | .925**         | .949**         | .953**         | .918**         | 1.000               |                     |
| (Y <sub>tot</sub> ) (การบริหารงานวิชาการ)     | .786**         | .817**         | .864**         | .871**         | .891**              | 1.000               |

\*\* P &lt; 0.01

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงที่ ( $r = .891$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านการทำงานเป็นทีม ( $r = .871$ ) ด้านวิสัยทัศน์ ( $r = .864$ ) ด้านความยืดหยุ่น ( $r = .817$ ) และด้านจินตนาการ ( $r = .786$ )

### อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีพฤติกรรมการบริหารที่สะท้อนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อาทิ การส่งเสริมวิสัยทัศน์ การแสดงออกถึงความคิดริเริ่ม และการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งยังสามารถจูงใจให้บุคลากรกล้าคิด กล้าทำ และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ชูไฮรี มะลีเป็ง (2565) ที่สรุปว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำที่ดีมีความจำเป็นต่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ผู้นำควรมีความกระฉับกระเฉง เพียรพยายาม กล้าตัดสินใจ และเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยให้ผู้นำสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร เป็นที่ยอมรับในสังคม และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่มีคุณสมบัติดังกล่าวย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จในการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมั่นคง และสอดคล้องกับ Harris (2021) ที่ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล เนื่องจากช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลง และสร้างความยืดหยุ่นในการปรับตัวขององค์กร สอดคล้องกับการวิจัยของ สมทรง นทีศรี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับ อมรรัตน์ ปิ่นป้อง และศีกฤทธิ ศิลาลาย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพราะการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจาก

ทั้งสองส่วนต้องเชื่อมโยงสอดคล้องกันเพื่อเตรียมผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในยุคดิจิทัล หลักสูตรที่ทันสมัยต้องบูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ขณะที่สื่อและเทคโนโลยีต้องสนับสนุนเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา สอดคล้องกับ วรุฒ สุขสอน (2564) ได้สรุปว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด โดยครอบคลุมถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับภพรชกรณ์ ชัยพรม (2565) ได้สรุปว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ครอบคลุมทุกส่วนของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำเนินงานด้านนี้ ทั้งยังเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับการวิจัยของ พิชญ์พิชา จันทา (2563) เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของ ปิยะณัฐ หมั่นวงศ์ (2565) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อื่น ผ่านกระบวนการหรือวิธีการที่ยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดอิสระทางความคิด พร้อมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ อย่างหลากหลาย ด้วยการลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ สื่อสารออกมาอย่างมีจินตนาการสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ ทั้งยังสามารถวางแผน การดำเนินงานและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เป็นทีม โดยพร้อมปรับตัวและปรับวิธีคิดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ส่งผลให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง โดยรวมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับที่ดีมาก ครอบคลุมทั้งการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา รวมถึงการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับปิยะณัฐ หมั่นวงศ์ (2565) ได้สรุปว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นได้ผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และให้อิสระทางความคิด ส่งเสริมการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่อย่างหลากหลาย โดยผู้บริหารมีการลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ แสดงออกด้วยจินตนาการ สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งสามารถวางแผนการบริหารงาน

อย่างมีเป้าหมาย และปรับตัวตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทำให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ วรฒ สุขสอน (2564) ได้สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ทั้งด้านวิสัยทัศน์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารและจัดการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยครอบคลุมการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนการวิจัย เพื่อยกระดับการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดสอดคล้องกับ รฐาอร พิพัฒนังสรรค์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รวมทั้งสอดคล้องกับ จันจิรา น้ำขาว (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านความยืดหยุ่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความยืดหยุ่นในการทำงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ครูสามารถวางแผน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จะช่วยลดความตึงเครียด เพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการสอนอย่างยั่งยืน

2. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับรองสุดท้าย คือ ด้านวิสัยทัศน์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเน้นการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของครูให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งนำพาสถานศึกษาปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

3. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านนิเทศการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของครูในการจัดการเรียนการสอน โดยให้คำแนะนำ แนวทางพัฒนา

และสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างมีระบบ

4. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ด้านที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับรองสุดท้าย คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้ครูสามารถใช้ผลการประเมินในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนได้ตรงจุด และสถานศึกษามีข้อมูลสำหรับวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอื่น
2. ควรมีการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
3. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

#### เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา. (2567).  
แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา.
- จันจิรา น้ำขาว. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฑามาศ บุญญาทวีทรัพย์ และชนมณี ศิลาณกิจ. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารนครรัฐ, 1(1), 47 - 56.
- ชาญชัย ศรีภิญโญ. (2563). ภาวะผู้นำสร้างสรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 12). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูไธรี มะลิเป้ง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ณพรชกรณ ชัยพรหม. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เตือนใจ สุนกุล. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี.
- ธงชัย สมบูรณ์. (2567). “โลกหลังยุคใหม่ : การศึกษาไทยที่ควรเป็น”. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: [https://www.matichon.co.th/columnists/news\\_783896](https://www.matichon.co.th/columnists/news_783896), (2567, 17 พฤษภาคม)
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย 1**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- ปิยะณัฐ หมั่นวงศ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 2. **วารสารการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ**, 13(1), 1322 - 1324.
- พิชญ์พิชา จันทา. (2563). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภูมิภาวิธจ ภูมิพงศ์คชสร และสุรพล พุดคำ. (2563). การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี เขต 18. **วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 3(1), 47 - 49.
- รฐาอร พิพัฒน์รังสรรค์. (2566). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรุตม์ สุขสอน. (2564). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2562). **วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมทรง นทีศรี. (2561). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2**. **วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**, 16(2), 64 - 76.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กระทรวงศึกษาธิการ.

- อมรรัตน์ ปิ่นป้อง และศีกฤทธิ์ ศิลาลาย. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. **วารสารบริหารการศึกษา มศว.**, 21(41), 113 - 121.
- Best, J. W. (1997). **Research in education**. Allyn and Bacon.
- Clerkin, C., & Ruderman, M. N. (2016). Holistic leader development: A tool for enhancing leader well-being. In M. F. Leonard (Ed.), **The role of leadership in occupational stress**, 14, 161 - 186.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing**. (5<sup>th</sup> ed.). Harper Collins.
- Harris, M. (2021). The impact of creative leadership on organizational innovation. **International Journal of Management**, 12(9), 44 - 53.
- Mumford, M. D., & Todd, E. M. (2021). Creative thinking and leadership: Integrating theory and practice. **Journal of Creative Behavior**, 55(2), 362 - 375.